

Thorax biopsi/cytologi DT-undersökning (SÄS)

Syfte

Beskrivning av metod för DT-undersökning thorax biopsi/cytologi.

Förändringar sedan föregående version

Ny mall.

Metodmall

Us kod/Us namn

830653 DT Thorax, punktion

Indikation

Biopsi av förändring i Thorax.

Serieöversikt

Serie 1	Thorax nativ över förändring
Serie 2	Biopsi
Serie 3	Thorax nativ över förändring eller mer

Förberedelser

Patienten ska vara inneliggande. Vid cytologi/finnålspunktion samordna med cytologlab -2378

[Biopsier, punktioner och dränage via radiologi, förberedelser och eftervård vid SÄS](#)

Material

Engångspunktionssett Skövde

Steril rock

Bedövningsmedel

Klorhexidinsprit för huddesinfektion.

Vid cytologi: 20ml luerlockspruta och "Handtaget".

Vid PAD: Biopsipistol med tillhörande koaxialnål.

Lägg "fästskivan" under madrassen, se till att den inte hamnar i aktuellt exponeringsområde.

Applicera fotpedal och manöverhandtaget i avsett uttag.

Manöverhandtaget fästes i för denna avsedda hållare.

Sätt på monitorn.

Uppdukning

Sker på sterilt underlag

Klädsel

Assisterande sköterska har mössa och sterila handskar. Läkare har mössa steril rock, sterila handskar.

Patientpositionering

Patientens läge anpassas utefter förändringens åtkomst. Viktigt att patienten hittar ett läge som är avslappnat och ligger så bekvämt som möjligt. Stöd patienten vid behov med kuddar och dylikt.

Glöm ej att informera patienten att det är viktigt att kunna ligga stilla under en längre tid.

Patientcentrering

JU/SN

Dock rimligen något lägre än isocentrum, då biopsinål måste få plats och eventuellt kunna kommas åt i gantryt.

Läkemedel

Klorhexidinsprit

Bedövningsmedel

DFOV

Anpassas

Scout

Frontal 180

Sida 90

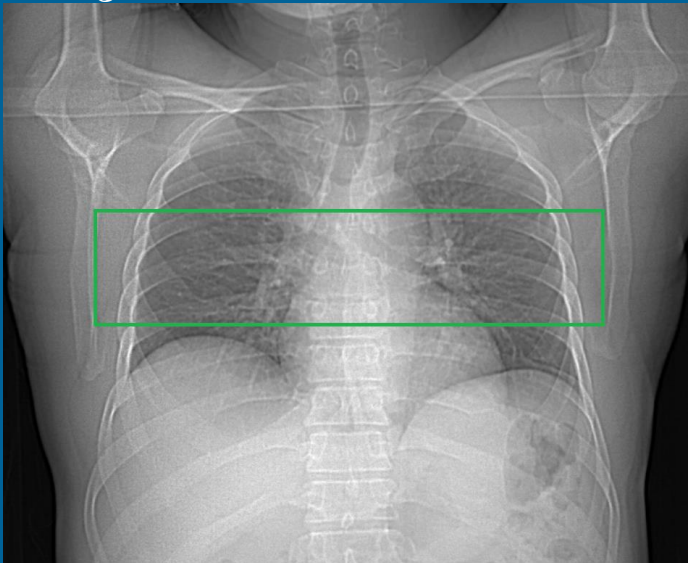
Scanområde/kriterier

Scanområde	Kriterier
Serie 1 - Thorax (nativ) 	Över förändringen med god marginal. Ta hjälp av radiolog.

Planering

Radiolog granskar Serie 1 och tar beslut om vilken nivå som är mest åtkomlig. Skriv in aktuellt TP-position och placera bordet på

samma TP. Radiolog mäter på monitorn ut önskvärd position för cytologi/biopsin. Denna bild sparas och läggs som referensbild på monitorskärmen. Radiolog märker sedan med hjälp av glaspärla och linjal ut förväntat punktionsställe på patienten. Denna punkt markeras sedan med ett tuschkryss. Assisterande sjuksköterska tvättar och sterilklär aktuellt område.

Scanområde	Kriterier
<p data-bbox="276 591 579 622">Serie 2 - Biopsinål</p> 	<p data-bbox="1023 591 1385 768">Radiolog tar korta bildserier med hjälp av fotpedalen. För att guida sig till ett läge för biopsi.</p>
<p data-bbox="276 1294 552 1326">Serie 3 – Thorax</p> 	<p data-bbox="1023 1294 1396 1583">En nativ serie i ryggläge normalt över området med marginal. Men ibland önskas hela thorax. Hör med medverkande radiolog.</p>

Dokumentation

Om kriterier inte uppnås för undersökning ska anledning dokumenteras i aktuell remiss

Rekonstruktioner

Serienamn	Snittjocklek/Intervall	Algoritm	WW/WL	Arkiv
Thorax Före	2,5/2,5	Lung	1700/-400	PACS
Lung Före	2,5/2,5	Standard	350/50	PACS
Biopsi	1 snitt	Standard	350/50	PACS
Thorax efter	2,5/2,5	Standard	350/50	PACS
Lunga efter punktion	2,5/2,5	Standard	350/50	PACS

Strålskydd

Patient

Centrera patienten. Detta är den åtgärd som har störst påverkan på bildkvalité och stråldos. Det framgår av varje metod vilken kroppsdel som ska centreras.

Centrera om och ta en ny scout om den första scouten visar felcentrering. Det sparar stråldos.

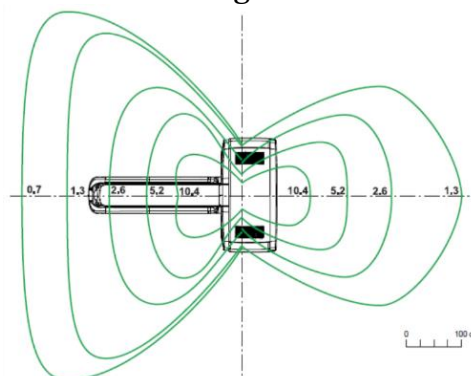
Var noggrann med hur boxen läggs. Gör inte boxen för kort i z-led så det påverkar diagnostiken. Spara stråldos genom att inte göra boxen för stor i z-led.

Anhörig

Anhöriga ska i regel inte vara inne på röntgenlabbet vid exponering.

Om detta krävs för att lugna patient ska anhörig använda blyförkläde för att begränsa sin egen stråldos. Den anhörige har ingen nytta av röntgenstrålningen.

På en datortomograf är gantryts sidor skärmade. Denna position ger det bästa strålskyddet i rummet. Tänk på att strålningen avtar kraftigt med avståndet.

Personal

Var utanför rummet vid exponering.

Om bildtagningen kräver att personal ska vara inne på röntgenlabbet ska strålskärmsutrustning användas.

På en datortomograf är gantryts sidor skärmade. Denna position ger det bästa strålskyddet i rummet.

Tänk på att strålningen avtar kraftigt med avståndet.

Dokumentinformation

Innehållsansvariga

Viktor Johansson, röntgensjuksköterska, bild- och funktionsmedicin, SÄS

Anders Båth, överläkare, bild- och funktionsmedicin, SÄS

Patrick Pettersson, sjukhusfysiker, bild- och funktionsmedicin och medicinsk service, SÄS

Innehållsgranskare

Anders Båth, överläkare, bild- och funktionsmedicin, SÄS

Fastställt av

Markus Håkansson, verksamhetschef, bild- och funktionsmedicin och medicinsk service, SÄS

Nyckelord

Metodbok DT, thorax, biopsi, cytologi

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service

Innehållsansvar: Viktor Johansson, (vikjo13),
Röntgensjuksköterska

Granskad av: Anders Båth, (andba11), Överläkare

Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9631-1641598044-502

Version: 1.0

Giltig från: 2025-12-01

Giltig till: 2027-11-25